

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1/70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів або 36 франків
на пів року	8 рублів або 18 франків

Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАНА

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровекого (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Росія про балканську справу

(X) Петербурский «Правительственный Вѣстник» оповіщує комунікат про відносини в Македонії і про становище Росії що-до македонських реформ. В сїм комунікаті представлено дипломатичні заходи Росії супроти Туреччини і інтересованих балканських держав, щоби довести до управління македонських відносин. Передовсім зазначає комунікат, що російське правительство звертало бачне око на македонські відносини. Відтак згадує про побут гр. Лямсдорфа в Білгороді і Софії, щоби там іменем царя отщо подати до відомости:

»Як перед сим, так і тепер змаганя Росії звернені до того, щоби Порту приневолити до найскорших реформ в трех европейских вілятах (Косово, Монастир і Солунь — Ред. Русл.) Ї отже конечно, щоби славянські держави із свого боку поробили всякі можливі заходи, щоби удержати супокій на Балкані і запобігти революційній ворохобні. Лише в такім случаю можуть числити на Росію«.

Комунікат зазначає дальше, що сербський король і болгарський князь запевнили гр. Лямсдорфа, що їх правительства будуть дбати о се, щоби згнобити всяку дальшу агітацію. Они будуть вижидати вислідів діляня Росії для християн. За сповнене сих обіцянок висловило царське правительство болгарському в останних часах повне признанє. Дальше згадує комунікат про віденську подорож гр. Лямсдорфа, як і про зроблені при сій нагоді умови, оповіщені недавно в австрійско-російській реформовій поті«. По поясненю сих постанов що-до реформи сказано дальше в комунікаті:

»Ті розпорядки, які можуть бути в будучині дальше розвинені, видають ся достаточними, щоби обезпечити значне поліпшенє життя християн. Окрім того має бути в деяких околицях під управою амбасадорів в Царгороді зорганізована старанна контрола з підмогою консулів про приміненє реформ. Повідомляючи заступників Росії на Балканських півострові про досягнені успіхи, вважало російське правительство конечним, заострити поновно потрібні в тім згляді засади для як найліпшої інформації славянських племен. Жертвами Росії покликані до самостійного життя балканські держави можуть числити на постійну опіку царського правительства що-до личних потреб і на могутну підмогу духових і материяльних інтересів християн, однак не повинні про се забувати, що Росія не пожертвує ані одної каплі крови своїх синів ані найдрібнійшій частині і з спадщини російської, наколи славянські держави в суперечности до уділюваних заздалегідь розумних рад революційними або насильними способами рішили ся змагати до зміни вступуючого ладу на Балканських півострові«.

Закінченє сего комунікату вельми рі-

шуче і ясне — ані каплі крови синів Росії, ані крихти з російської спадщини! Ся рішуча заява Росії певно отверезить балканські держави, що не можуть ніяких надій покладати на Росію, наколиб причинили ся до викликания заколоту, отже після того і честилюбні забаги болгарські повинні би охолонуті. Договір переведений між Австрією і Росією в грудні 1902. у Відні є ясным доказом миролюбности сих держав найбільше інтересованих в македонській справі, а при тім показує, що Росія нічого не хоче знати про великоболгарські забаги кн. Фердинанда. Коли отже Сербії або Болгарії здавало ся, що можна би в свою користь визискати македонську ворохобню, то тепер після рішучої заяви Росії, повинна би їм відпасти всяка охота до того. Але колиб мимо всего того одна або друга балканська держава довела до викликания заколоту, тоді сама власними силами буде приневолена цілу справу вести, але також і понести всяку одвічальність і прийняти на себе всі наслідки такої ворохобні.

Чи буде сойм?

(+) Під таким заголовком розписала ся краківська Reforma про потребу скликаня галицького сойму, нарікаючи на вкорочуванє автономії краю і централізм, і доходить до того, що центральне правительство по відосланю бюджету і австро-угорської угоди до дотичних комісій повинно би зараз відпочити раду державну і скликати сойм на цвѣтень.

На се передовсім мусимо замітити, що якраз цвѣтень зовсім не надає ся на соймову сесію сего року вже задля того, що припадає польський і руский Великдень в тиждень один по другім (здає ся, редакция Reforma-и зовсім ігнорувала руский Великдень). Задля того очевидно з огляду на Поляків сойм не міг би радити від 5. цвѣтня (цвѣтна неділя і великий тиждень) аж до 14. цвѣтня, а з огляду на Русинів — від 12. цвѣтня (руска цвѣтна неділя і великий тиждень) до 22. цвѣтня т. є. середі по великодні. Таким способом мав би отже сойм до розпорядимости в цвѣтні всего навсего 12 днів! Таке отже соймове calendarium N. Reforma-и зовсім невдале!

Але длячого так пильно Reforma-і з соймом — бо, як каже wolosci rentowe, bioga prasy і т. и., конечно треба ухвалити. Ну коли лише така благодать має сплинути з соймової сесії на край, а з другого боку соймови nie wolno ustąpić і robić ustępstwa Русинам (яких пятає гр. Войцех Дідушицкий анархістами), то руский нарід зовсім не має причини тужити за соймовою сесією.

Нагляча просьба

до всего Пречесного нашего Духовенства.

Ще в половині минувшого року підвіє я в прилюдній відозві в часописях просьбу до Впр. Отців і Братів: о ласкаве поданє мені в певнім, означенім часі маркантних і цілком справджених фактів безправств, кривд і зневаг, яких допускає ся латинський клир, зглядно латинська церков в Галичині супротив нашої Церкви, на-

шого обряду і духовенства в нинішних часах. Сі факти мали послужити до зілюстрованя того стану, в яким находить ся наша руско-католицька Церква і ввійти яко складова часть великого церковно-історичного акту, що має предложити ся Апостольському Престолови. Мущу визнати мій жаль, що моя просьба — не належито оцінена — не зістала вислухана цілим нашим пречесним Духовенством, лиш малою єго часткою. Надісланий материял, хоч що-до змісту певно цінний, в порівнаню до той маси фактів, о котрих я сам мав случайність довідати ся, вийшов дуже скупий.

Кілька лиш місяців уплинуло від часу той першої відозви, а потреба зібраня тих фактів і зати спорядженя такого великого церковно-історичного акту для предложеня єго Апостольському Престолови, не тільки не уступила, але стала супротив гакатистичного напрямю польської політики, котрому віддала ся цілковито в службу в нашій Галичині латинська церков, не то наглячою, але просто грізною. Проглядаємо добре напрями той політики. Спиненє сповненя самостійного вісланництва, великого церковного призначеня нашої руско-католицької Церкви, пониженє нашого обряду, підірванє поваги і впливу нашого духовенства, се її мети.

Та се занадто дорогі і святі нам титули, щоби ми їх собі видерти і знищити дати могли. Святій, найглубше відчутій обовязок, то не лиш зі згляду на інтерес народний, але і зі згляду на сам інтерес цілої Церкви, накликає нас, щоби ми їх всіми силами боронили. Но та оборона може бути тепер лишень найвластивішою самообороною. На ніяку поміч з ніякої сторони бодай в сій хвили числити не можемо. Бог і віра в святість справи се єдина наша поміч. Під тим стягом має стати ціле наше духовенство як одия муж до борби. Виімку тут не може бути жадного. Певно, що та борба може бути тільки світло-духова: »во вся оружія Божія«.

Почин той борби є скрупулятивне зрєєстрованє фактів агресивно ворожого поступованя латинського духовенства, повне фактів маркантних і цілком справджених. Подаванє тих фактів в часописях — хоч одно другого не виключає — не уважаю за спосіб ведучий до ціли. Раз і що всіх тих фактів в часописях помістити годі, — а по друге: що газети можуть улячи задля таких дописів конфіскації.

В тій хвили, коли се пишу, дістаю з почти публікацію Вп. о. Приселонского з Дубецька: »Примір латинізаторської гакати«, в котрій він реєструє факти гакатистичного, а властиво церковно-анархічного, бо позбавленого всякого церковного духа, всякої етичної підстави, поступованя латинського ксьондза в єго парохії. Безперечно се світлий і поважний спосіб оборони, — але я не думаю, що і він доведе рівнож до ціли. Щоби така публікація принесла резултат, треба, щоби була видана заразом і по латині. Тоді такі публікації, видавані що раз в світ, мусіли би зробити своє. Але сей спосіб оборони буде для мало кого приступний.

Длятого я підношу вдруге просьбу — в такім суперлятивім наглядчості, якого час наказує — до Пречесного нашего Духовенства і то цілого, щоби мені зволило надсилати яркі (але ще раз зазначаю, цілковито доказані) факти агресивно-ворожого поступованя польско-церковної гакати.

Сі факти послужать до доповнення і розширення меморіалу, підготовленого анкетою, вибраною репрезентантами народу руского на зібранню дня 8. вересня 1902. р. у Львові в справі кривд, яких дізнає наша руско-католицька церква, котрий предложити ся має, по мысли ухвалити то зборів, Апостольському Престолови — (що мало стати ся, а не стало ся, задля всяких перешкод і трудностей, при нагоді послідної депутатції до Риму), — тепер певне в такім виді і в такій дорозі, яких час вкаже. А що се повинно стати ся скоро і то як найскорійше, зібране материялу є доконечне.

При тій нагоді мушу піднести чи то поставити мою другу просьбу, рівнож в дуже нагльчій справі, а то вже просьбу, звернену головно до молодших Братів з кожного деканата всіх трех диецезій: щоби були ласкаві прийняти на себе зобовязанє: дня 8. і 22. (а що найменше 22.) кожного місяця прислати мені повідомлення що-до трудів церковних нашого духовенства в дотичнім деканаті (міг би на се звязати ся окремиї комітет з 2—3 сьвященників деканату), а то: що-до: 1) соборчків, 2) місій, 3) реколекцій, 4) конференцій, 5) брацтв церковних, 6) товариств церковних, 7) інституцій з Церквою звязаних, 8) будови нових церков. Ходить о саме ядрне зіставленє довершених фактів, без всяких диссертаций. Прошу дуже дотичні декларації готовости до такої помочи прислати мені як найскорійше. Праця се дуже поважна, конечна, приказана нинішнім часом, певне дуже поважним. А праця і сторожкість се безглядні імперативи теперішнього часу для нас. «Бдите і молите ся!»

О. А. Тамлякевич,
Закомаре, п. Ожидів.

З державної ради.

На початку засідання президент повідомив палату про вислід доповняючих виборів до комісії. До прасової комісії вибрано додатково з Галичини пп. Евг. Абрагамовича, Длужанського і гр. Коморовського.

Інтерпеляції.

Між відчитаними інтерпеляціями находить ся інтерпеляція пос. Василя Яворського в справі поступованя концентного практиканта староства в Рудках Червіньського суироти рус.-кат. пароха Онискевича і друга інтерпеляція в справі поступованя жандармерії супроти політичного товариства «Рудецка руска Рада». В справі руну на чеську Щадницю вплинуло аж три інтерпеляції, які домагають ся докладного розслідження ложних поголосок про якісь мальверзації в касі, тимбільше, що стверджено зовсім

правильний хід аґенд Щадниці і здорові та сильні основи, на яких она спочиває.

Відтак відповідали на інтерпеляції міністер торговлі Каль і скарбу Бем-Баверк.

Нагле внесенє

пос. Фідлера (Молодочеха) в справі наглого трактованя, відсланого палатою панів назад до палати, закона про заробкові та господарські стоваришеня прийшло під мериторичні наради по ухваленю палатою наглости. Пос. Фідлер вступав ся за публичною контролею і заведенєм обовязкової загальної ревізії рілничих та промислових стоваришень, які переважно мають підперте з публичних фондів. За наглостю справи промовляють деякі катастрофи з послідного часу, як велика дефравдація в Ландербанку, нещасливі події в задатковім банку св. Вячеслава, а ось тепер рун на чеську Щадницю в Празі. Бесідник бачить себе примушеним обговорити докладнійше сю подію з причини ріжних напастей. Рун викликало передовсім занепокоєнє, що чеська Щадниця, яка має 82 мільони в державних рентах, понесе зватні страти через конверсію ренти. До сего прилучили ся національні і правні згляди. Населєнє не є упереджене до Щадниці, яка розвиває пожиточну діяльність, але з неї зробили Німці політичну організацію проти інтересів чеської народности. (Німцкі послы переривають, повстає остра вина слів між Німцями а Чехами). Пос. Фідлер наводить приміри з ріжних околиць Чехії.

Всі дальші бесідники занимали ся виключно справою сего руну. Пос. Дик (Молодочех) виказував, що Щадниця має виключно німецьку ціху і подає фонди на німецьку агітацію. Се викликало великий і довгий гамір на німецьких лавках. Німецькі бесідники пп. Урбан і Пергелът доказували, що заряд Щадниці є беззамітний та що Чехи викликали рун на касу через ширене фальшивих поголосок. В генеральній дискусії промовляли ще пп. Форманек (Молодочех), Чан (Всенімець), Фресль (чеський радикал), Герцмански (нім. люд.) і справоздавець Ліхт (нім. пост.). На сім перервано дискусію.

Др. Кербер

відповідав відтак на ряд інтерпеляцій, між иншим в справі заказаня концерту в користь Македонців, яке наступило з огляду на дипломатичні відносини, щоби уникнути навіть тїни сторонности проти Туреччини. — На інтерпеляцію пос. Маразани (Італієць), який жадав, щоби активальні додатки державних урядників і слуг вчислити до пенсії, заявив міністер, що обчислення в тїм згляді є покінчені і небавом будуть оголошені та дадуть урядничим товариствам підставу до випрацюваня плану піднести пенсії в запомоговій дорозі. — В справі інтер-

пеляцій з причини руну на чеську Щадницю др. Кербер покликав ся на свою заяву в палаті панів та представив стан адміністрації в касі як взірцевий. Жерело непокоячих поголосок викриє строге слідство. — Вкінці на інтерпеляцію пос. Шікєра відповів, що правительство сповнило свій обовязок, стараючи ся о санацію чеської Каси ім. св. Вячеслава, щоби уратувати від страт властителів вкладок, які належать переважно до широкї, рілничої верстви.

Конець засіданя.

Пос. Еленбоґєн вносить інтерпеляцію в справі установленя прибічної контролі з лона робітників над безпечностю веденя будівель. Міністер скарбу Бем-Баверк дає успокоючі поясненя що-до конверсії ренти, а др. Кербер займає ще раз слово, щоби дати відповідь на інтерпеляцію пос. Кремпи в справі граничного спору. На сім відрочено засіданє до вторника.

Дневний порядок вторникового засіданя: 1) доповняючі вибори до комісії, 2) перше читанє бюджету, 3) перше читанє угоди, 4) справозданє комісії посольської нетикальности.

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: руско-кат. Памфітия муч.; рим.-кат. Альбіна еп. — В понеділок: руско-кат. Теодора; рим.-кат. Симпліція. — В вторник: руско-кат. Льва папи; рим.-кат. Кунегунди.

— Посол Барвіньский просить нас прилюдно заявити, що се зовсім незгідне з правдою, що «Діло» подало в ч. 35. у вступній статі «Наші противники», мовби він голосував за військовим предложєнєм, позаяк передовсім від 8. лютого лежав недужий у Львові, о чім оповістив посольську палату (гл. стеногр. протокол), а вдруге навіть колиб підчас ухвалюваня сеї предлоги був у Відні, був би поступив після ухвали Слав. Союза (як се зробили послы др. Гладішовский, др. Довжанський і Пігуляк), значить, усунув би ся від голосованя.

— Обхід ювілею Папи Льва XIII так величаво заініціюваний о. митрополитом Шестицким, опівняв ся через тяжку недугу Владики. Не входимо в се, до кого належало в тїм непередвиженім випадку переняти ініціативу та повести дальше розпочате о. митрополитом діло, але всеж таки мусимо сконстатувати, що на се еще і тепер час. Не тільки час, але і крайна пора, щоби дотичні чинники, а в першій лінії наше висше духовенство довели до кінця акцію задля відданя почеси Найвисшому Намісникови Церкви. Що трохи ми опізнали ся, се буде і малозначне і в тїм випадку виправданє. Не прихатцем манифестувати ся, як се зробили львівські москвофіли, розліплюючи плякати з завязом наліпляти видані ними картки на вікна, але належить повести діло поважно і на як найширшу скалю. Поляки зробили великий нетакт, що призначили дохід з розпродажи сих

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Ще крок, ще два...

(Конець).

У хату увійшов Вигляділь, мущина заживний, більше як сороклітний, з перетєнями на руці і з лисиною на голові.

Увійшов з тою певностю, яку звичайно мають урядники на гарних, державних становищах.

— Руки дибродійці цілую — сказав витаючи ся з матерю, а обертаючи ся до батька, почав питати:

— Якже отець добродій почуввають себе? Чи перестало колоти? Думаю, що найкраще порадитись лікаря.

— Не тра. Дакую за память. Зовсім не тра. Що лікарі знають! Вони лиш краяти, як різники. А я, знаєте, от таке скрипливе колесо, що довго їздить. Прошу, най пан комісар сідають.

— Дакую. А деж панна Ірина? А — а! Даруйте. Сховалисьє своє личко між занавіш тай не добачив.

— Нічого не шкодить. Я люблю, коли мене не добачають.

— Знов притик. Ах той язичок! Чого він такий злобний — казав, наживуючи пальцем, пан Вигляділь.

— Се не злоба, а правда.

— Наша Ірина сьогодні лівою ногою з ліжка стала — вмшала ся до розмови мати — тому не дивуйте ся, що така скоро до притиків.

— От, яка шкода — відповів всьміхаючи ся Вигляділь — а я хотів саме просити, щоби сьте пішли до фотографа, ну але годі «увіковічнювати» пані з таким захмуреним лицем.

— Увіковічнювати! — Боже, що за слово! Я вже раз просила пана комісаря, щоби мені не сквернив рідної мови. Прошу говорити по німецьки, як не умієте добре по нашому. То одно. А друге, що я не люблю тих міщанських портретів з попритулюваними головами і з поспітаними руками, як на показ — а третє, що, о скільки зо шкіл тямлю, до фотографії треба сонця, а сонце, на жаль вечером не сьвітить.

Виглядільови зробило ся глупо. Кашляв, поправляв ся на кріслі, то здіймав, то закладав на ніс свої шкля в золотій оправі, незнаючи, що відповісти.

На щастє батько прийшов єму на поміч.

— Наша Ірина справді якась розстроєна, тому найкраще ходім перейти ся, а по дорозі зайдемо еще до одного skleпу. Сьвіжий воздух не тільки лагодить нерви, але, як лікарі кажуть, і на мозок добре ділає.

* * *

В чверть години пізнійше, Марійскою плоцою ішло дві пари. В першій Вигляділь з Іраною, в другій родичі.

Вигляділь медвежого росту, з задертою головою, ішов рад з себе і з цілого сьвіта.

— Се моя наречена — говорило до прохожих єго повне лице. «Беру за нею гроші і плачу довгі».

Поруч Вигляділя ішла Ірина, як конопелька, з лицем, захованим під серпанком, щоби ніхто не бачив, що малює ся на ньому.

За ними родичі, так хмарні, як осінна днина. Говорять живо, але придавленим голосом, як біля постелі недужого. Недужим був їх плян.

Скільки напрацювали ся вони,

щоби звести до купи ту недібрану пару. Як обережно розпинали тонесенькі сїти, щоби зловити нараз і павука і муху. Аж ту муха починає невдоволеню брєвїти і хоче розірвати сїтку.

— Алез прошу тебе, так не може бути. Він не дїтвак. Образить ся і кивє. Я сам, на єго місци, незробив би інакше. Та коза прямо обиджає єго.

— Мусимо нині розмовити ся з нею — відповіла мати. — Від кількох днів виджу справді якусь погану зміну. Чи тільки не стрїнула ся вона де з Левком. Може в театрі?

І стурбовані родичі почали пригадувати собі, де і коли, могла би їх доня стрїнути ся з тим поганим Левком, котрий як мара полошив їх спокій і щастє.

— Най пані не гонять — просив тимчасом Вигляділь. — Слово даю, що я не годен посвінити.

— Видно, що не ходити вам в парі — відповіла дївчина, ще більше прискорюючи кроку.

Щось гнало нею від того чоловіка, з яким судьба хотїла єї на силу звязати, а з яким не вязало єї вічо.

карток на зовсім посторонню ціль, бо на тішиньску гімназію, а москвофіли прямо осмішилися зі своїм завзивом, який зовсім подобає на пам'ятний виступ «Страхопуда» на мурах Львова підчас виборів до міської ради. Ювілейне торжество мусить вийти велично і дostoйно руського народу. Попри інші ювілейні торжества і маніфестації можна би впрочім прийняти також і практичний звичай наліплювання карток замість ілюмінації, але в такім разі належало би постарати ся, щоби всі наші села замахрхтіли тими картками і не бракло їх ні в однім віконці під рускою стріхою. Тим способом ювілейне торжество стало би всенародним празником, який заворушив би і найдайлші закутини руської землі, а заравом подало би чималу жертву на яку богоугодну ціль.

— **Тарасові обходи.** Питомці Бурси ім. св. Онуфрія в Ярославі устроїли нині (в суботу) вечерок в честь Тараса Шевченка.

— **Літературний вечер в Коломиї.** В неділю дня 1. марця с. р. о 1/2 9 год. вечером відбуде ся заходом Тов-а педагогічного в Коломиї в салі «Народного Дому» літературний вечер, на яким проф. Франчук відчитає свою драму, основану на тлі історичнім п. з. «Бранка». Вступ від особи 50 сот. Чистий дохід призначений на бурсу Тов-а. — *Виділ.*

— **Отворене «Народного Дому» в Бережанах** святкують Бережанці дня 1. марця інавгураційним концертом з добірною програмою. Початок концерту о 8. год. вечером, а опісля буде комерс і забави.

— **П. Ярослав Стефанович** зі Львова зложив дня 24. лютого с. р. другий державний іспит з інженерії на політехніці в Градці.

— **Зміна намісника.** N. Reforma доносить з поважного жерела у Відні, що ведуть ся пересправи зі Станиславом гр. Баденім о его поворот на становище крайового маршалка, а тоді гр. Андрій Потоцький мав би стати намісником Галіччини.

— **Про зміну крайового президента** доносить з Чернівців кореспондент N. fr. Presse, що після існуючої там поголоски, она наступить вже небавом. Президент краю гр. Бургінон мав бути здеохочений до свого уряду в наслідок опозиції «радикальних Русинів», а міністерство внутрішніх справ заступить его кн. Конрад Гогенлоге-Шілінгсфірстом. В справі жалоб буковинських Русинів відбула ся оводі конференція між президентом міністрів др. Кербером а послом Николаєм Васильком, який в борбі проти бар. Бургінона займав провідне місце.

— **З львівського університету.** Надзвичайний професор гістології і ембріології, др. Володслав Шимоневич, іменованій звичайним професором.

— **Асекураційні товариства а Борислав.** Всі асекураційні товариства в Австрії вислали до галіцького крайового відділу спільний меморіал, в котрім виказали, як трудна справа ратункова в Бориславі, при чім зазначають, що коли там справа доріг, улиць, освітлення і т. д. не поправити ся, то всяка асекурація буде дуже утруднена, або навіть і цілком неможлива.

— **Кацапський розбій.** Кацапська «культура», якою так чванить ся «Галічані» і его прислужники, проявила ся нині в цілій своїй подлій і

безличній наготі. Один з годованців бурси «Народного Дому», виплеканий в ній на ренегатських засадах, ученик VI класу руської гімназії, одержав від свого професора (п. Б.) другу класу, зовсім заслужену за крайне лїнивство. І сей кацапський ребенок замість менше заходити на кацапські «часпиття», а більше приложити ся до книжки, посьмів нині на коритарі гімназії прилюдно піднести руку на свого професора з мети за двійку. Мусимо при тім замітити, що сей професор є правдивим добродієм, молодіжи і вельми заслуженим патріотом. Такого огидного чину на своїм настоятелю і учителю міг допустити ся лише і лише підлий і глухий ренегат.

— **Арифметична загадка.** «Буковина» доносить, що в вимовім півроці 1902/3 було записаних на черновецькім університеті: 55 теологів, 350 правників і 105 філософів, між тими 2 дами(?) як звичайні, а 17 як надзвичайні слухачки, 11 фармацевтів і 9 госпітанток. Після народности було: 328 Німців (з того 3/4 жидів), 145 Румунів, 60 Русинів, 39 Поляків, 4 Чехи, 12 Сербів, 8 Росиян (наших кацапів), 2 Вірменів і 4 Болгарів. Що-до релігійного ісповідання було: 183 гр.-прав., 2 вірм. прав., 97 рим.-кат., 50 гр.-кат., 22 евевг. а. к. 24; мойсеєвого, а один безконфесійний.

— З отсих чисел поданих «Буковиною» навіть найліпший арифметик не дійшов би, кілько було слухачів разом. Додаймо поодинокі рубрики: I) 55+350+105=510; II) 328+145+60+39+4+12+8+2+4= 602; III) 183+2+97+50+22+244+1=599. Коли би в I) додати ще навіть тих «між тими», 2+17+11+9 до 510, то все ще було би далеко до 602 чи 599. Може «Буковина» розв'яже сю арифметичну загадку, а в нагороду може собі витяти з «Діла» дослівний передрук своєї новинки «З черновецького університету».

— **«Подяремні кацапи».** Якийсь «П. Свинцов» замістив в Вергунівскім «Славянском Вєку» звіт з кацапського зїзду, що відбув ся у Львові дня 2. лютого с. р. Сам звіт для нас зовсім нічим не замінний, бо такі самі кацапські тротматрації можна було прочитати і в «Галічаній», замінний лише его заголовок, що звучить: «Изъ Подьяремной Руси». Сій назві протиставлено, як дізнаємо ся з иншого місця в «Сл. Веку» — «Русь державная», за якою наші кацапи так тужать. А чи то так тяжко перенести ся вам, кацапські ренегати, з «подяремной» до «державной» в свой Суздаль. — Баба з воза, коням лєкше!

— **Вибух в Бургу** Вчора розійшла ся по Відни чутка, що анархісти намірили висадити у воздух цїсарський замок. В тій справі N. fr. Presse доносить: Нині перед полуднем прийшло в одній з пивниці під Бургом до вибуху старого пороху, а стало ся се в тім крилі Бургу, що межує з площею цїсаря Йосифа. При вибуху віднесли рани два надворні телсі, Андрій Панек і Йосиф Мазек, котрі працювали побіч себе і мали ставити в пивниці деревляну долівку. Слїдство виказало, що в сій пивниці находило ся 5 шість-фунтових мездірів, що належали до 2 гармат, які колись стояли в цїсарскім замку. Сі мездірі хтось з нерозваги зложив під долівку. З часом мішки з порохом аогнали, а порох виспав ся. Коли телсі відривали старі дошки з долівки, упала іскра з лямпи на порох і запалила его. При вибуху Панек потерпів тяжкі рани, а Мазек лєкші.

— **Грозьба війни.** З Софії доносять до віденьского «Zeit-u», що болгарський двір одержав вельми непокоячі вїсти з Македонії. Туреччина має, з всею рішучостою виступити проти революційної пропаганди Македонців і надїє ся, що інші держави не будуть єї в тих намірах стояти на перепоні. Сї вїсти спонукали болгарське правительство покликати телеграфічно до Софії д-ра Помянова, свого представителя у Відні.

Чутка про убитє російського консула в Митровиці — як доносять нинішні телеграми з Софії — є зовсім безосновні.

— **Конверсія ренти.** N. fr. Presse доносить, що до виплати в готівці предложено давної ренти на квоту 2,300.000 К. З того припадає на Англію около 600.000 К, на Австро-Угорщину 600 до 800 тисячів К, а решта припадає на Францію і Німеччину.

— **Невдала крадіж.** В місцевости Вільгельмсберг цоло Берлина стоїть побіч господи «під білим голубом» деревляна буда одного зтамошних господарів, котрий є гуртівним торговельником збіжа, а попри то торгує ще й шматами, старим залізом і т. п. Отже перед кількома днями добула ся до буди злодії, забрали звідтам цматі та залізо, поскидали на візок запряжений псами та повезли до Берлина, щоби то продати. Але властитель спостеріг крадіж і погонив за ними кіньми та дігнав вже в Берліні на передмістїю. Тут закликав поліцаїв і підчас коли тоті порали ся зі злодіями та записували їх, він розв'язав міх лежачий на самім верху, щоби подивити ся, що в нїм є. Якеж було здивованє всїх, коли з міха виставив голову якийсь чоловік. Показало ся опісля, що то був знаний в цїлій охрестности волоцюга Шіц, котрий не мав де переночувати і добув ся до буди та заліз там у великий міх зі шматами, щоби ему тепліше було. Коли злодії прийшли, завязали мішок і витянули на візок, Шіц збудив ся аж на візку, але бояв ся кричати, не знаючи, що стало ся. Вкраденого волоцюгу пустили на волю, але обох злодіїв, якогось Шмідта і Гергада замкнули.

— **Для убогої вдови Щ-ої** у Львові, що не в силі працює рук своїх вижити десятиро незаосмотрелих діток, приймає Редакция Руського добровільні датки милосерних добродїїв. На ту ціль зложив дальше: Впр. о. Іван Попель з Довгополя 5 К; разом 13 К.

— **Померла** у Львові дня 27. лютого с. р. Йосифа з Яницьких Коцовска, вдова по пароху в Трїбухівцях, в 81. році житя.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий, бо будемо приневолені застановити довжникам дальшу висилку часописи.

Наука, штука, література.

— **Репертуар Руського народного театру у Львові.**

Нині в суботу, дня 28. лютого: перший раз «Дзвін людий у церкву» скликає, а сам у неї не буває, комедия в 4 діях Л.

— Ірино, Ірино! — кричали родичі — кудиж ти біжиш? Що тебе нині навало?

— Мене щось справді напало — відповіла донька. — Всі прецінь знають, що я недобра, нарвана і нападиста!

— Хтож то каже? — спитав ся чємно Виглядїль.

— Я сама кажу, щобиьсте знали і не варікали опісля — говорила розтручуючи маленькою ніжкою грудки брудного, потухлого сїгу.

— Не хочу вдавати лучшої, як я є, не хочу нікого обманювати — додала з притиском.

— Чи пані то до мене кажуть? — спитав Виглядїль.

— Як думаєте — відповіла і відвернула ся від него.

Так дійшли до улиці Коперника, де мали заладити єще якусь весільну орудку.

Родичі увійшли до склепу, молоді пішли дальше.

На улицах робило ся темно. І так брудне місто, ставало ще бруднійше від димів та від сїрої імлі.

Фякри запаловали ліхтарї при повозах, улицями перебігали скулені, змерзлі лямпарі і сьвітили газ. Хідниками снували ся люди. Все,

що працювало цілу днину в тісних та душних робітнях і урядах, вилазило тепер зо своїх нор на сьвіжий воздух. Все, що нудило ся і дрїмало по спальнях і будуарах, виїздило на прохід, до театру, або з візитами. Всякий вдавав веселого, жвавого, важного або мудрого; звичайно иншого, як був на ділі.

Виглядїль на силу підбігав за Іриною. — Прокляте пиво — думав обтираючи хусткою мокре чоло — віднімає чоловікови легкість. Робить ся чоловік подібний до повної бочки. Якби так по шлюбі, не біг би я за нею, як варият. Але почекай небого! Будеш ти мені ходила, як я схожу...

— А може-б ми вертали — обідав ся несміло, чуючи що дальше прийдеє єму хиба на місця впасти. — Родичі мабуть давно чекають. Се з нашої стїрони навіть неладно, що ми так далеко відбігли.

Але Ірина, якби его не чула. Ішла туди, де незвичайний гамір, сьпів і крик лунав між рядами домів. Так, немов філя, голосна і могона котила ся від сьвятоюрської гори, в долину, на місто.

— Ах правда! — пригадувала

собі Ірина. — То частина нашої молодіжи кидає рідний край і їде на чужині шукати приюту, а се мабуть вертають з двірця ті, що їх відпроваджували та працювали. От що! А я тягаюсь, не знати по що, з чоловіком, зовсім для мене чужим і не інтересним.

Єще кілька кроків і вона опинила ся на розі улиці, якою переходив похід.

Велика товпа народу ішла жваво, сьпіваючи народний гимн. Голосно та звучно лунали слова поважної пісні, потрясаючи яєними вікнами домів та палат. Прохожі спивувались і або лучили ся з гуртом, або мовчки приглядали ся та прислухувались. Похід сунув з гори, як лавина. Ось памятник минули, ось сойм, ось увійшли в горло вузької вулиці.

— Пані! — кричав Виглядїль. — Стривайте пані та тримайте ся мене, бо згубитесь!

— Краше то друге, як перше — цівголосом відповіла Ірина. — Стривати, думала собі, на кого? на него, на чоловіка, що мене не розуміє, з яким я крім хати і миски нічо спільного не маю-му. І з таким чоловіком іти мені ціле житє,

так, як отсе ми в тій хвили ідемо чужі для себе та байдужі. Ні! Ніколи! — і вона пустила ся в перед, там, де счинив ся крик і суголока.

З гори видїла всьо добре. Се війско заступило походови дорогу. Кризь сїру імлю видно блискучу збрую і чути єї зловіщий бренькіт. Як живий мур загатили жовніри дорогу, висуваючи наперед багнети.

— Пані! Згубитесь, пані! — гукав, розтручуючи людий зіпрілий і задиханий комісар. Але голос его губив ся, як крик ворони над берегом розбурханого моря.

Ірина була далеко. Вона не тямила нічо, лиш одно видїла і знала: що там, на переді, між гуртом молодіжи, єсть Левко, що той гурт нестримно посуває ся все дальше і дальше, що простір між ним а військом малїє і малїє. Ще крок, ще два і вістря багнетів ударять в тії груди, з яких так голосно гремить народна пісня.

Ще крок, ще два — і вона опинила ся при Левку. . . .

